

Søk etter tester, nyhet

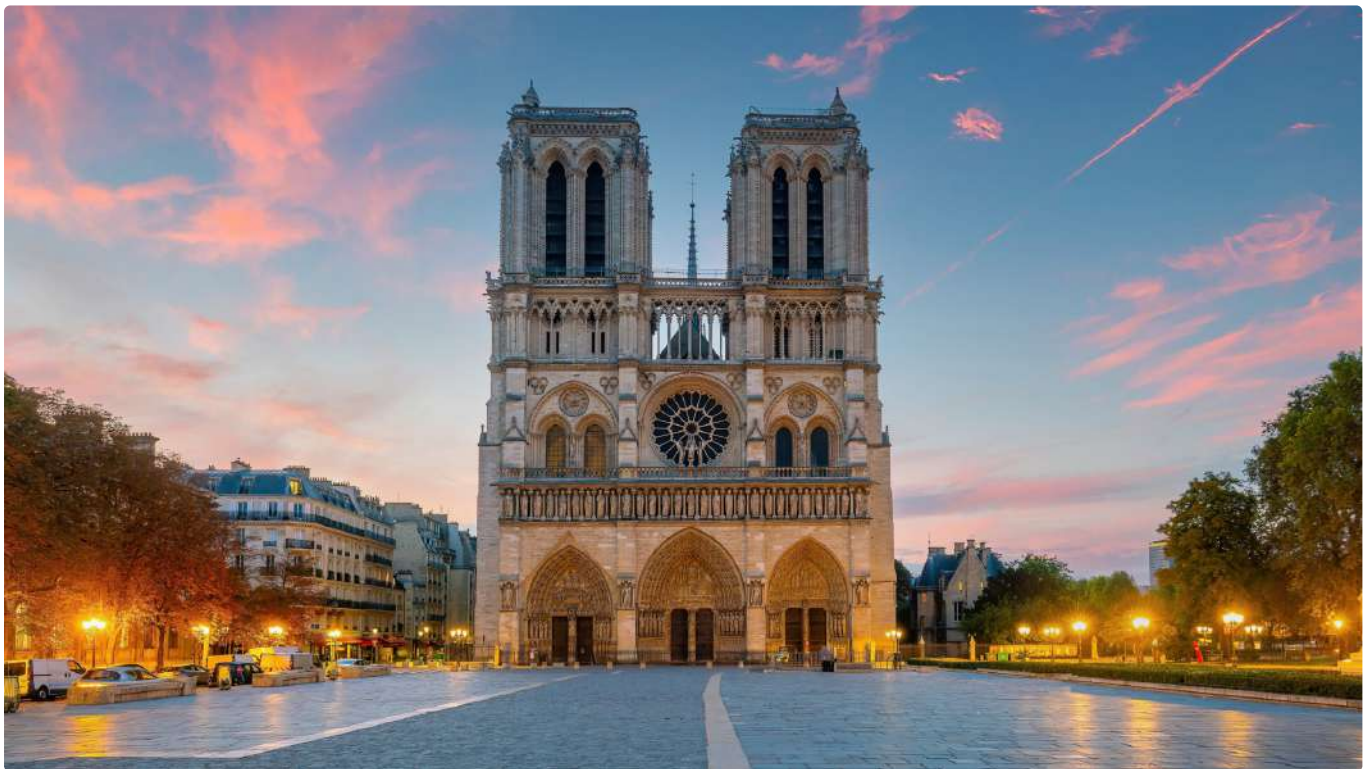
L&B JULEKALENDER 2024 DELTA HER!

Nyhet

Fem år etter brannen: Notre-Dame er tilbake – akustikken også

Den massive restaureringen av Notre-Dame er fullført, og katedralen er igjen åpen for publikum. Men bare en tilfældighet hindret den verdenskjente akustikken å gå tapt for alltid.

Av Geir Gråbein Nordby / 12.12.24 - 10:00

Notre-Dame før brannen. Foto: iStock

Da Paris' majestetiske katedral Notre-Dame ble nesten totalskadet i en **brann i april 2019**, var det ikke bare de synlige verdiene som sto på spill. Den særegne akustikken i den 850 år gamle katedralen kunne gått tapt for alltid. Men takket være grundig forarbeid, avansert teknologi, nitid etterarbeid – og en dose flaks – har kirkerommet nå fått tilbake sin unike klang.

Notre-Dame i brann 15. april 2019. Foto: iStock

“ Lyden av Notre-Dame er fylt med slik velsignelse og slik storhet, at den lindret denne lidende sjelen. (Victor Hugo, *Ringeren av Notre-Dame*)

Heldig timing reddet akustikken

Akustikkforsker Brian Katz og hans team ved Sorbonne-universitetet begynte sitt arbeid allerede dagen etter brannen. Men det avgjørende forarbeidet var gjort allerede i 2015 – fire år tidligere.

– Vi hadde den heldige muligheten i 2015 til å jobbe med et prosjekt som utforsket 3D-lyd for TV og radio. Vi fikk gjort opptak av en konsert i Notre-Dame og gjennomførte også målinger for å lage en digital rekonstruksjon, fortalte Katz i et intervju med BBC News' «**The World Today**» nylig.

Brian Katz, Director of Research, Sorbonne universitet. Foto: Privat

I en epost til Lyd & Bilde utdyper Katz prosjektet:

– Målingene i 2015 var for en demoproduksjon kalt «**Ghost Orchestra**», hvor vi ville fremheve betydningen av lytterens posisjon i komplekse akustiske omgivelser. Vi eksperimenterte også med den da nylig lanserte **YouTube 360**-tjenesten med støtte for 3D-lyd. Som et resultat av dette prosjektet begynte vi å utvikle plugins for å gjøre det enklere med dynamiske bevegelser og valg av ulike romklanger.

Det skulle vise seg at teamet var de eneste i verden som hadde slike akustiske målinger av Notre-Dame. Dataene fra 2015 ble derfor uvurderlige i gjenoppbyggingsarbeidet.

Ghost Orchestra. III: Nasjonalt senter for vitenskapelig forskning, Sorbonne universitet

Krevende arbeidsforhold under pandemien

Som om ikke det er komplisert nok å bygge opp en enorm katedral mens man for hvert steg skal ta hensyn til den opprinnelige akustikken, ble arbeidet enda vanskeligere av covid-19-pandemien og blyforurensning etter brannen. Teamet måtte jobbe med pustestyr og under strenge sikkerhetstiltak, med begrenset tilgang til bygningen. Det virket som en umulighet å skulle gjøre seg ferdig på fem år.

– Den største utfordringen var å få tilgang til bygget og tid til å arbeide. I begynnelsen måtte vi bruke åndedrettsvern og hadde begrenset tid til å gjøre jobben, forteller Katz.

Pandemien og blyforurensning bød på utfordringer i restaureringen. Foto: Chantier CNRS Notre-Dame

Datakraft ga nye muligheter

– Vi bruker geometrisk akustisk rommodellering, basert på raytracing-teknologi, som har vært typisk i akustisk design i flere tiår. Med dagens økte datakraft har vi kunnet lage ekstremt detaljerte 3D-akustiske simuleringer, forklarer Katz.

Han påpeker at slike beregninger ville tatt så lang tid for bare ti år siden at det ikke ville vært praktisk gjennomførbart.

Les også

Optimaliser lyden i rommet med noen enkle triks

Å kjøpe nye høyttalere er dyrt, og det hjelper lite om det faktisk er rommets akustikk som er det svakeste ledd. Her er fem enkle tips.

En uventet forbedring

Den omfattende rengjøringen under restaureringen har ikke bare gjenopprettet arkitekturen, men også gitt rommet en klarere og mer levende lyd. Dette var en uventet følge av det massive rengjøringsarbeidet, hvor århundrer med støv og smuss ble fjernet fra alle overflater.

Akustikken har blitt enda mer levende, etter århundrer med smuss og skit har blitt rengjort. Foto: Stephane de Sakutin, AP

Tidsreise i lyd

Ved å sammenligne målingene fra før brannen med hvordan katedralen låter etter den omfattende rengjøringen, har forskerne kunnet beregne hvordan støv og smuss påvirket akustikken gjennom århundrene. Dette har gjort det mulig å simulere hvordan romklangen gradvis endret seg etter hvert som støv og skitt hopet seg opp på overflater og i hulrom siden 1200-tallet.

Les også

Akustikk-skolen med Bang & Olufsen

Bang & Olufsens lydguru Geoff Martin deler av sin kunnskap på YouTube. Se og lær!

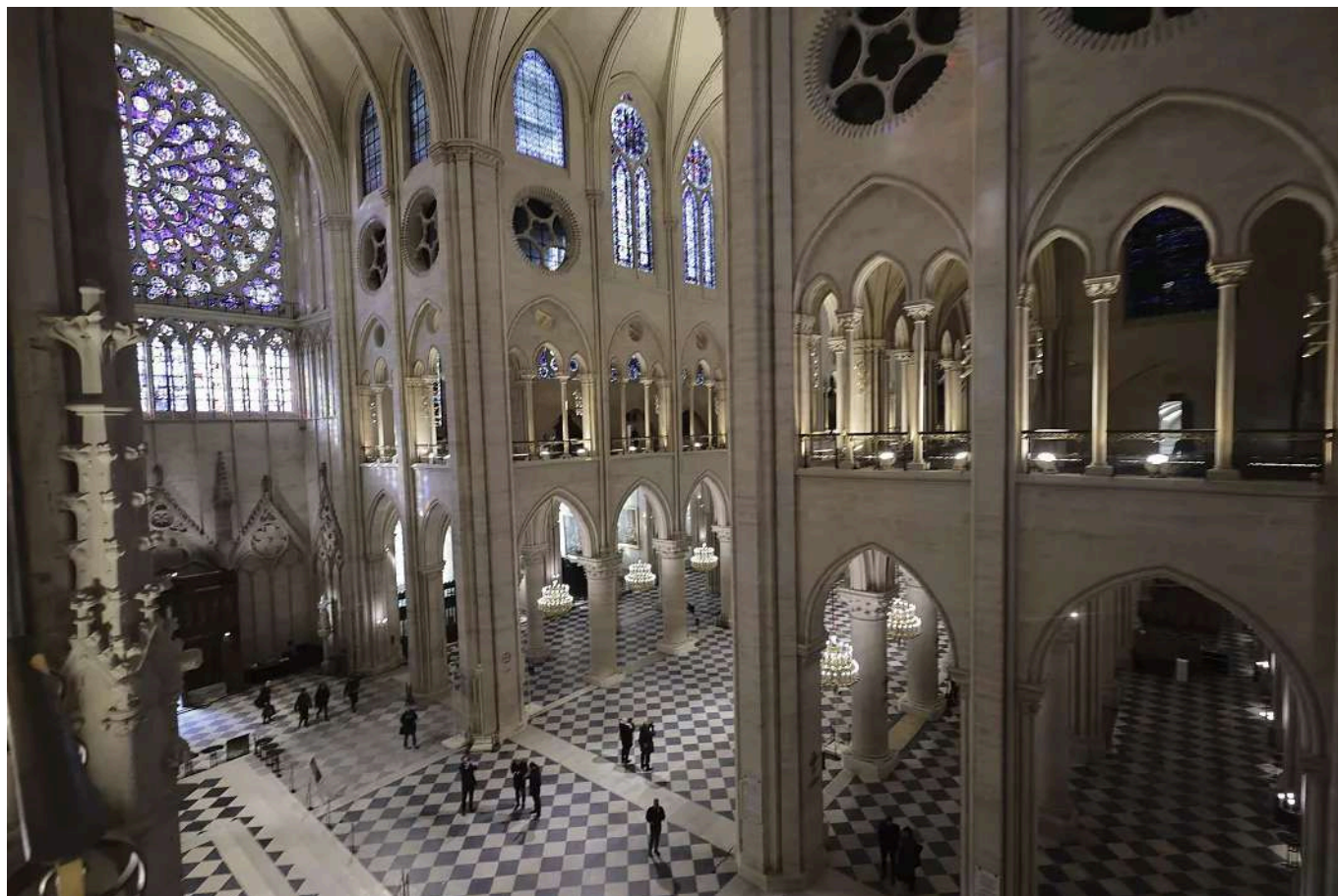
Formidler historien

- Vi har produsert et **radioteater i fire episoder** for å bringe Notre-Dames akustiske historie til live, forteller Katz. Han og teamet har også utviklet en fordypende **fordypende 3D-lydguide** og en **konsertfilm**.

Fra konsertfilmen Vaulted Harmonies. III: Nasjonalt senter for vitenskapelig forskning, Sorbonne universitet

I konsertfilmen «Vaulted Harmonies», som har premiere under UNESCOs lyduke i Paris 24. januar 2025, presenteres 11 musikalske fremføringer med den beregnede akustikken fra sin respektive tidsperiode. Slik kan publikum for første gang høre hvordan middelaldermusikk faktisk lød i rommet det ble komponert for.

Innsiden av Notre-Dame, etter restaureringen. Foto: Christophe Petit Tesson, AP

Nye Notre-Dame åpnet den 7. desember

Den restaurerte Notre-Dame katedralen åpnet dørene for publikum 7. desember. Med sin gjenskapte akustikk er den igjen klar til å fylle både øyne og ører med historiske opplevelser.

Mer info: cnrs.fr

Legg igjen en kommentar

Velkommen til Lyd & Bildes kommentarfelt. Vi vil gjerne vite hva du mener. Hold deg til temaet og vær saklig.

Si din mening Geir Gråbein

Publiser kommentar

Marantz Model 60n

Dessverre er det ingen tilbud for dette produktet for øyeblikket

Powered by
 Prisjakt

-Redder hi-fi-utstyret fra moderne strømproblemer

MQA-teamet skal redde lyden - igjen

Endelig McIntosh!

Volvo med verdens mest berømte studio

Spesialtunet for bedre lyd

To EX-tra kule produkter fra Cambridge Audio

Technics blir enda bedre på streaming

Fullbalansert for MM- og MC-pickup

Gjett hva dette er

Ny streamer fra Italia

Bose kjøper McIntosh

Ny spesialmodell fra Rega

Kategorier

Foto & Video
Hi-Fi
Hjemmekino
Hodetelefoner
Høytalere
TV
Topp 10

Abonnement

Kjøp LB+

Kundeservice LB+

Abonnementsvilkår

LB+ Logg inn

Snarveier

Annonsørinnhold
Juridisk informasjon
Personvern
Informasjonskapsler
Om L&B
Mediakit

Kontaktinfo

Publish AS
Billingstadsletta 19
B
1396 Billingstad
Org. Nr 965 237
186
© 2024 Publish AS

Legg til widget

© 2024 Publish AS - Lyd & Bilde arbeider etter Vær Varsom-plakatens regler for god presseskikk. Som leser har du kun rett til å benytte Innholdet på lydogbilde.no til personlige og ikke-kommersielle formål. Du kan laste ned, linke til og skrive ut Innhold fra lydogbilde.no for private og ikke-kommersielle formål, forutsatt at du henviser til kilden, respekterer eventuelle rettighetsnotiser og/eller -reservasjoner. Du kan ikke bruke Innhold, herunder (men ikke begrenset til) ikoner, for noen andre formål eller på noen andre måter enn de som er uttrykkelig tillatt. NB! Artikler som ligger utenfor plusstjenesten er «kjøpt fri» av muren av vedkommen produsent/leverandør. Deler av artikler, herunder bilder, illustrasjoner og tekst, kan være redigert eller generert ved hjelp av KI-verktøy.